

[Gert Petersen.]

ligt skær over sig, så længe disse 3 milliarder kr. er næsten urørlige. Jeg siger „næsten“, for jeg ved, at noget er skåret fra af den nuværende forsvarsminister, men det er alt, alt for lidt.

Regeringen bebuder et udspil vedrørende den langsigtede boligpolitik, og den bebuder væsentlig lovgivning for arbejdsmarkedet. Jeg vil godt sige et par ord herom.

Vort udgangspunkt er, at boligen ikke må være kilde til profit, og at boligbyggeri bør være et samfundsanliggende. Derfor tror vi ikke på en langsigtet boligpolitik uden en indgribende reform af finansieringen, så denne finder sted ved samfundets foranstaltning og til lav rente, uden en langsigtet planlægning i landsmålestok indpasset i den finansielle og fysiske ressourcefordeling og uden en samordning af de forskellige boligkategorier i overensstemmelse med behov og muligheder. Vi er meget interesserede i at se regeringens udspil, og vi håber, at det tager fat i nogle af de problemer, jeg her har peget på.

Til byggeri må man have jord. Også her ville det fornøftigste være at gå nationaliseringsvejen, nemlig at samfundet overtager al jord. Men det vil man nok ikke endnu. Jordprisstigningen er imidlertid en alt for vigtig faktor i fordyrelsen af byggeriet til, at man kan lade stå til. Derfor tror jeg, man bør interessere sig for princippet om, at det offentlige overtager landbrugsjord, der overgår til byformål, til jordens pris som landbrugsjord. Det forudsætter selvfølgelig en i og for sig ret bekostelig engangserstatning, men så ville regnebrættet være gjort op og den vigtigste kilde til jordprisstigningen stoppet til. Den således overtagne jord bør forblive i samfundseje og udlejes på jordrentevilkår.

Indtil vi kan blive enige om en sådan reform, som der dog vel egentlig burde være flertal for i denne sal allerede nu, gældet det om at bruge statens boligfond. Det er godt, at den skal have mulighed for at yde lavrentelån, men den må råde over større midler. Så siger man måske, at der er ikke råd. Jeg kan dårligt tænke mig penge givet bedre ud end til samfundsmæssige jordopkøb; de tjener både bekæmpelse af inflationen og en bedre og billigere boligpolitik.

Må jeg tilføje, at vi står over for en særlig

slags jordproblemer, der skyldes dansk indtræden i Fællesskaberne. Det problem er ikke løst med de i anden henseende gode jordlove, vi vedtog i foråret, og jeg savner faktisk bebudelse af supplerende love i åbningstalens skriftlige del. Det er en stor og alvorlig sag, og jeg formoder, at et andet medlem af min gruppe vil tage den op under denne debat.

Hvad angår arbejdsmarkedet, imødeser vi med interesse de forslag, regeringen bebuder vedrørende arbejderbeskyttelse og arbejdsret. Om arbejderbeskyttelsen må man sige, at der her helt åbenbart er brug for en vidtrækkende reform. Samfundsmagten må tage stilling for dem, der er beskæftiget i produktionen. Princippet må være, at enhver produktion, der truer de arbejdendes liv, førlighed, ære eller velfærd, ikke kan være i samfundets interesse, uanset hvordan den figurerer i bruttonationalproduktet, for samfundet består af levende mennesker, ikke af produktionstal.

Det nuværende arbejdsretlige system er baseret på forældede principper udviklet i en tid, da arbejdsgiverens enevoldsmagt var uantastet og arbejderne umyndiggjort. I begge henseender oplever vi et nybrud i vore dage. Selvfølgelig må man så gøre den tilføjelse, at mange søger at dæmme op for dette nybrud, for sideløbende med at arbejderne tålmodighed rinder ud, tager profitjaget til med følger for arbejdstempot, som bestandig skrues op, og lønsystemerne, som bliver mere og mere teknologiske og menneskefjendske — en udvikling, som meget vel kan accelereres som følge af dansk indtræden i Fællesskaberne. Jeg tror derfor, at man må forvente skærpede konflikter omkring disse spørgsmål, og jeg mener, at her er en udvandet neutralitet fra samfundets side ikke på sin plads. Det først fornødne, som man må kræve af samfundet, er, at man sikrer de i produktionen beskæftigede menneskeverdige vilkår. Det er i øvrigt også en betragtning, som vi principielt kritisk må anlægge på arbejdsformidlingen og hele den diskussion, som man kan forvente heromkring.

Men det er vel også ønsket om de menneskeverdige vilkår, der ligger bag det forslag om økonomisk demokrati, som bebudes, og jeg vil da sige: lad os se på forslaget, når det kommer. Men foreløbig blot dette: jeg for-